

Beste lezer, wat fijn dat je mijn betoog over de Gendergap op Wikipedia wil komt lezen. Deze lezing gaf ik op 4 november 2017 bij de Wikimedia Conferentie in Utrecht. Hieronder de titel:

De gendergap op Wikipedia = geen vrouwenprobleem

[Gebruiker:Ellywa](#)

Wikimedia Conferentie Nederland
Utrecht
4 november 2017

Wat de gendergap is, weten de meeste mensen wel, maar de gevolgen ervan zijn misschien niet bij iedereen in beeld:

Gevolgen gendergap op inhoud Wikipedia

- Artikelen die vaker door mannen worden bewerkt zijn gedetailleerder en uitgebreider. Andere artikelen blijven achter.
- Biografieën van vrouwelijke onderzoekers, politici, schrijvers zijn ondervertegenwoordigd.
- Bepaalde inzichten domineren.
- Beschrijvingen van vrouwen bevatten stereotypen.

Bron: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Charting_Diversity.pdf

Bron: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Charting_Diversity.pdf

Ik begin voor de verandering eens met de conclusie:

Het bestaan van de gendergap op Wikipedia is niet een probleem voor vrouwen. Het is een probleem voor de mannen die aan Wikipedia meewerken.

Ik zal jullie uitleggen hoe ik tot deze conclusie ben gekomen.
Maar eerst een waarschuwing. Dit is een betoog, heel erg zwart-wit.

De werkelijkheid is hier en daar genuanceerder. Maar het gaat in dit betoog om de grote lijn, die naar de conclusie toewerkt.

Ik was van plan om vandaag een wat saai verhaal te vertellen over hoe je de gendergap kan verkleinen op Wikipedia. Ik wilde jullie laten zien wat de verschillende internationale vrouwengroepen doen.

Toen werd begin oktober bekend dat de een of andere machtige Amerikaan vrouwen had misbruikt. <cynisme aan> Niks bijzonders toch? Dat is van alle tijden. Het overkomt je, het is heel erg. Maar je moet het als vrouw verwerken, je praat er niet meer over en je gaat zo goed mogelijk door met je leven. </cynisme uit>

Maar toen gebeurde er iets anders. Er kwam een grote beweging op gang. #MeToo. Vrouwen wereldwijd spraken zich uit op de sociale media. Maar ik, oude feministe, dacht toen. Ook dat is van alle tijden. VROUWEN TEGEN SEKSUEEL GEWELD was al een actie tijdens de tweede feministische golf. Ik dacht, ja, het is heel goed om je verhaal te vertellen, het is heel goed om het niet weg te stoppen. Maar ik dacht ook, heel cynisch, dit helpt toch niet.

Maar toen gebeurde er nog iets anders. Sommige mannen spraken zich uit op de sociale media. #IHave. Ik heb het gedaan, ik ben schuldig. Daders van seksueel geweld hadden spijt. Fijn, maar helpt dit, vroeg ik mij af? Nog steeds was ik cynisch.

En toen gebeurde er weer iets anders. Iets waarvan ik dacht, dit kan echt gaan werken. Er stonden andere mannen op. Zij spraken zich uit omdat zij eerder gezwezen hadden. Zij wisten van het seksueel misbruik. Zij wisten het van een vriend, een collega, een kennis. Maar zij grepen niet in, zij zwegen. #Ididnothing. Maar nu nemen zij hun verantwoordelijkheid, zij willen het anders gaan doen. Dit kan echt gaan helpen, dacht ik toen.

Seksueel geweld tegen vrouwen wordt vaak gezien als een vrouwenprobleem. Maar het is dus geen vrouwenprobleem. Want vrouwen kunnen het probleem niet oplossen. De oplossing moet komen van mannen. Want de enigen die het kunnen oplossen zijn de mannen. In de foto hieronder zie je rokjesdag. Mannen doen een rokje aan en uiten hun mening.

<https://twitter.com/JongeDemocraten/status/688335635816542208/photo/1>

De conclusie is daarom:

SEKSUEEL MISBRUIK IS GEEN VROUWENPROBLEEM.

Nu ga ik vanuit deze actualiteit een parallel trekken naar Wikipedia. Eerst naar harassment op Wikipedia. En daarna naar de gendergap op Wikipedia. Er is wel gesteld dat de harassment op de Nederlandstalige Wikipedia wel meevalt. Maar dat is niet waar. Het valt niet mee. Ik begin begin met #MeToo. Want, ja, ook ik heb harassment meemaakt. Dit heeft iemand tegen mij gezegd:

Dag Ellywa, Het ware beter geweest als iemand uw keeltje had dichtgeknepen bij uw geboorte.

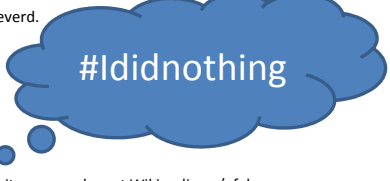

The image shows a screenshot of a Wikipedia comment. In the top left corner, there is a logo with a female symbol and the text 'MIND THE GAP'. In the top right corner, there is a blue speech bubble containing the text '#MeToo'. The main text of the comment is in red and reads: 'Dag Ellywa, Het ware beter geweest als iemand uw keeltje had dichtgeknepen bij uw geboorte.' Below this, it says: 'Op de Engelse wikipedia ben ik al voor onbepaalde tijd geblokkeerd. Ik neem aan dat dat ook hier niet lang meer zal duren. Maar toch heb ik gelijk. Veel liefs, Theobald Tiger 6 apr 2016 16:31 (CEST)'. At the bottom, there is a small URL: 'CC-BY-SA3.0; <https://nl.wikipedia.org/wiki/Speciaal:Bijdragen/85.144.123.233>'.

CC-BY-SA3.0; <https://nl.wikipedia.org/wiki/Speciaal:Bijdragen/85.144.123.233>

Dit is het ergste wat mij op Wikipedia overkomen is. Ik was totaal van de kaart. Maar daarna dacht ik. Het overkomt je, het is heel erg.. Maar ik moet het als vrouw verwerken, ik praat er niet meer over en ik ga door met mijn leven.

Denken jullie dat ik hulp kreeg op Wikipedia na deze uiting? Vrijwel niets. De tekst werd onzichtbaar gemaakt. De persoon kreeg een blokkade van één etmaal. Dat zijn immers de regels. Je mag volgens die regels iemand niet lang uitsluiten van Wikipedia. Dus die persoon ging gewoon door, ook richting Alice2Alice, lees dat later nog maar eens na. Omstanders deden weinig tot niets.

Meer van Theobald Tiger, zie <https://nl.wikipedia.org/wiki/Special:Bijdragen/85.144.123.233> en https://nl.wikipedia.org/wiki/Special:Bijdragen/Theobald_Tiger

Ellywa

De kwade trouw en de incompetentie druipen af van bijna alle bijdragen die Gebruiker:Ellywa levert.
12 apr 2016 12:07 (CEST)
Ik ben helemaal geen anonieme stalker; ik confronteer je gewoon met je niet onaanzienlijke kwaadaardigheid en gebreken. ...
5 jul 2016 12:14

Alice2Alice

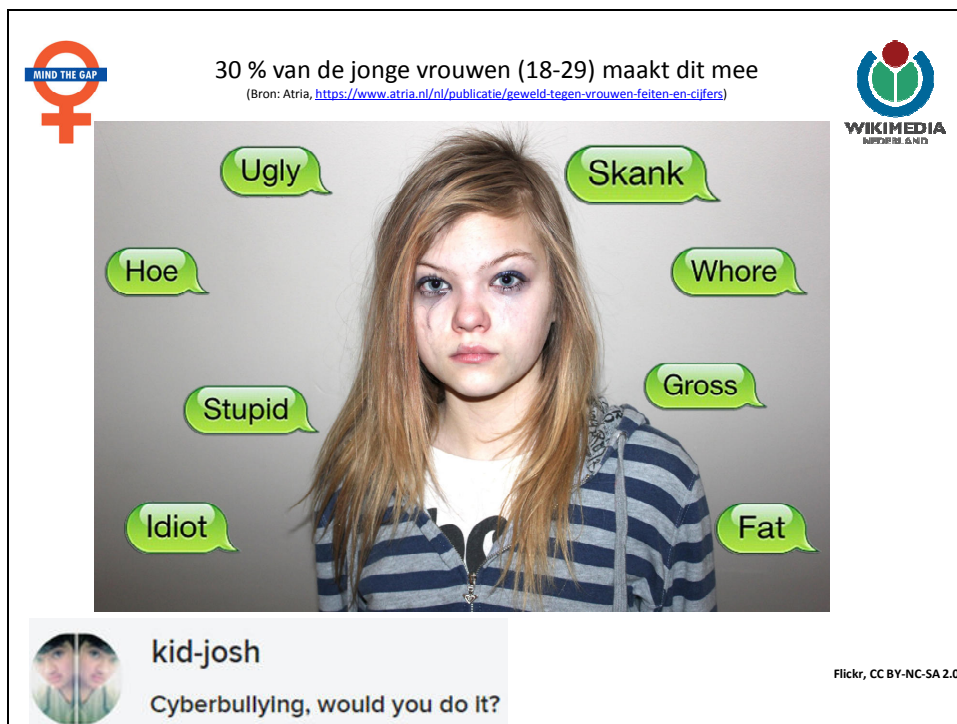
Zo minkukeltje - denk je echt dat je leugens zo waarheid worden?
21 sep 2016 15:22
.... Je bent kennelijk iemand die dit soort onderscheidingen niet weet te maken en je zaait daarmee ernstig twijfel aan je geschiktheid hier bij te dragen.
31 aug 2016 15:14 (CEST)
Het gedrag van Alice2Alice, een zeer met zichzelf ingenomen broddelaar met een manifeste inquisitie-mentaliteit, heeft me zeer gestoord, en daarom heb ik wat bozige bijdragen geleverd.
7 sep 2016 17:36
Ik zal het schelden weglaten, maar dat je een oetlul bent, staat vast
21 sep 2016 15:08
O nee, klootharkje?
TT ingelogd 21 sep 2016 om 15:26

Reacties meelezers

"Dank voor je reactie. Jammer dat zaken zo uit de hand kunnen lopen. Misschien vind je ooit weer vrede met Wikipedia en/of de gemeenschap"
"Zou je op je woorden willen letten bij het "overleg" met Alice2Alice, je hebt nu oningelogd en ingelogd scheldwoorden gebruikt."
"Heel veel is al gezegd. Daarom kort en helder: Betrokkene was een waardevolle gebruiker en collega en is dat nu helaas niet meer. Het laatste blok voor betrokkene was ... en dit was recidive. De blokkade van de collega was voor onbepaalde tijd en die is nu omgezet met inachtneming van de verhogingsregel naar **twee weken**. Komt dan de oude collega terug dan is dat winst voor de encyclopedie. En als dat niet het geval is dan is dat heel jammer voor hemzelf en de encyclopedie maar houdt het op."

Meer van Theobald Tiger, zie <https://nl.wikipedia.org/wiki/Special:Bijdragen/85.144.123.233> en https://nl.wikipedia.org/wiki/Special:Bijdragen/Theobald_Tiger

#MeTOO. Maar Alice2alice en ik zijn niet de enigen. Eén op de drie jonge vrouwen (18-29 jaar) maakt een vorm van cyberintimidatie mee. Dat blijkt uit onderzoek van Atria.

Op de Nederlandstalige Wikipedia bestaat geen solidariteit met vrouwen die te maken hebben met tegenwerking, belediging of harassment. Er is dus wel heel veel #Ididnothing. Het bewustzijn van de omstanders, dat zij hebben gezwegen, is er nog niet.

Maar mijn conclusie is wel:

Harassment van vrouwen op Wikipedia is geen vrouwenprobleem. Zij kunnen het namelijk niet oplossen. De oplossing moet komen van mannen.

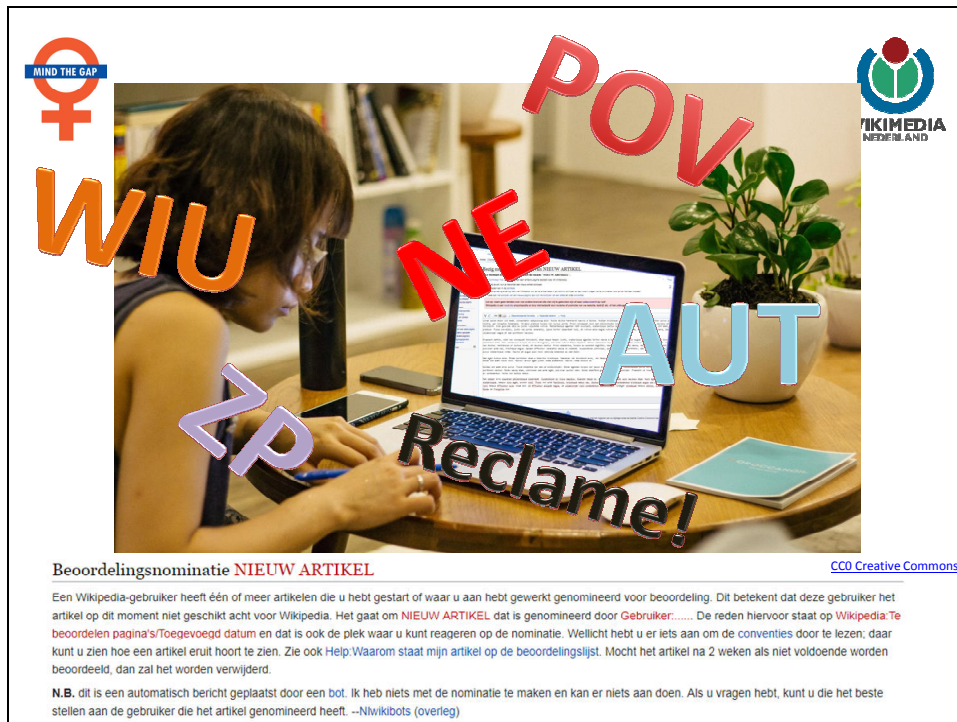
Nu ga ik dit misbruik en dit geweld tegen vrouwen, in het echte leven en op het internet, doortrekken naar de Gendergap. Naar de Gendergap op Wikipedia.

Ik begin met #MeToo.

Als schrijvers aan artikelen in het kader van de Gendergap ervaren wij:

- Nieuwe artikelen door of over vrouwen worden soms verwijderd of zwaar bekritiseerd. Ook als het prima artikelen over relevante onderwerpen zijn.
- Nieuwe vrouwen worden onaangenaam ontvangen.
- Je moet voldoen aan alle regels die de Wikipedianen (90% mannen) hebben gemaakt, voordat je wordt geaccepteerd in de groep. Nieuwelingen lukt dat niet en ze haken al snel af.

Beoordelingsnominatie NIEUW ARTIKEL [CC0 Creative Commons](#)

Een Wikipedia-gebruiker heeft één of meer artikelen die u hebt gestart of waar u aan hebt gewerkt genomineerd voor beoordeling. Dit betekent dat deze gebruiker het artikel op dit moment niet geschikt acht voor Wikipedia. Het gaat om **NIEUW ARTIKEL** dat is genomineerd door **Gebruiker:.....**. De reden hiervoor staat op **Wikipedia:Te beoordelen pagina's/Toegevoegd datum** en dat is ook de plek waar u kunt reageren op de nominatie. Wellicht hebt u er iets aan om de **conventies** door te lezen, daar kunt u zien hoe een artikel eruit hoort te zien. Zie ook **Help:Waarom staat mijn artikel op de beoordelingslijst**. Mocht het artikel na 2 weken als niet voldoende worden beoordeeld, dan zal het worden verwijderd.

N.B. dit is een automatisch bericht geplaatst door een bot. Ik heb niets met de nominatie te maken en kan er niets aan doen. Als u vragen hebt, kunt u die het beste stellen aan de gebruiker die het artikel genomineerd heeft. --Nlwikibots (overleg)

Ik verwacht niet dat mensen die betrokken zijn bij de akelige ontvangst van nieuwe collega's of nieuwe artikelen opeens spijt krijgen, ik verwacht geen #IHave op Wikipedia, voorlopig nog niet.

Integendeel, als je er iets van zegt, is de reactie bijvoorbeeld “Doe niet zo overgevoelig”. Als je gekwetst bent is dat jouw probleem. Zo een reactie komt van de daders, maar ook van de omstanders.

Ook dit heb ik zelf ervaren, zodat ik probeer geen gevoelens meer te uiten. Ik verwacht dan ook niet dat dat andere Wikipedianen de mensen die deze handelingen verrichten gaan aanspreken op hun gedrag. Want dat is riskant, het vereist veel dapperheid en kracht. Ik verwacht niet #Ididnothing. Nog niet tenminste.

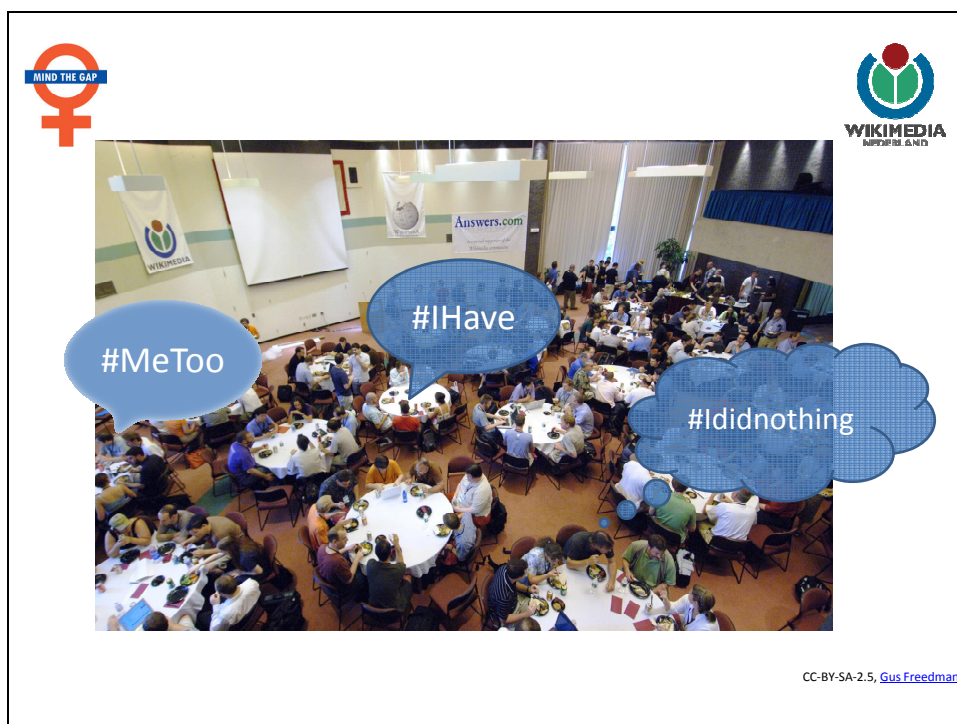
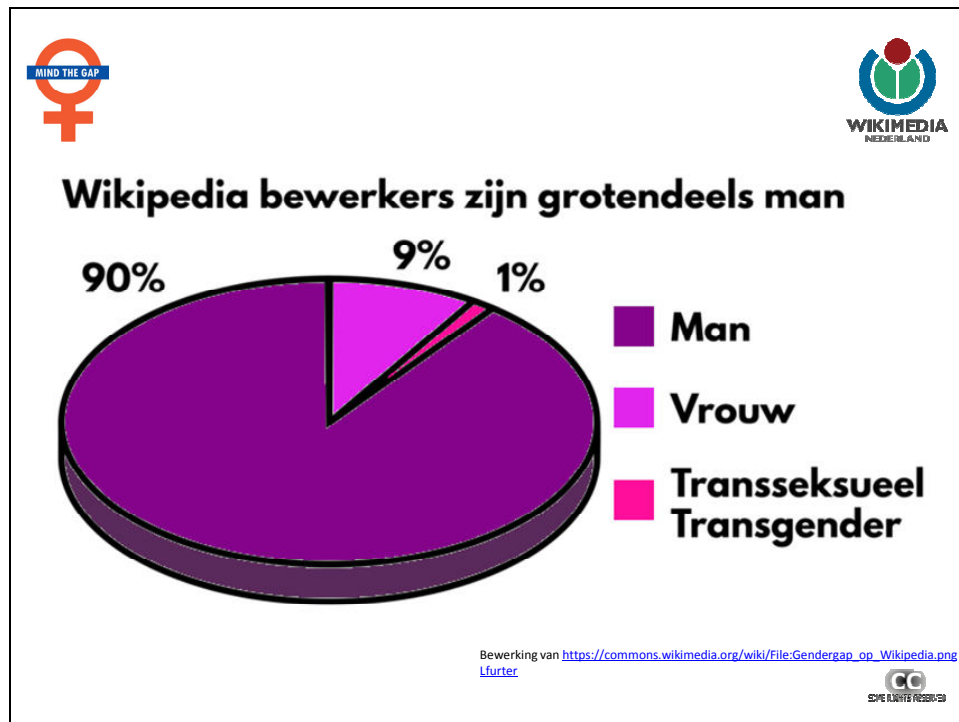

Foto: [Gus Freedman](#), CC-BY-SA

Maar wel is mijn voorlopige conclusie, dat we de mannen heel hard nodig hebben om de gendergap weg te werken. De mannen zijn namelijk ver in de meerderheid. De witte, westerse, meestal goed opgeleide man maakt namelijk 90% uit van alle schrijvers op Wikipedia.

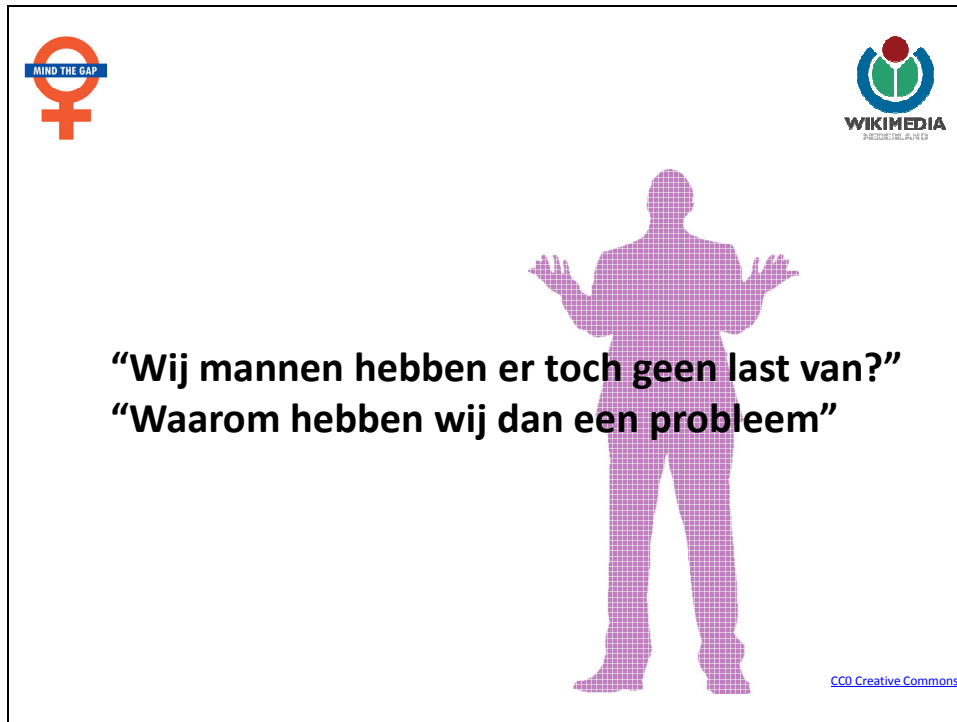
Bewerking van https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gendergap_op_Wikipedia.png Lfurter, CC-BY-SA

Voor het verkleinen van de Gendergap hebben we de mannen niet nodig omdat vrouwen zwak zijn. Vrouwen zijn sterk. Maar mannen maken voor 90% de dienst uit op Wikipedia. Mannen zijn het meest aanwezig op de verwijderlijst, in de Kroeg en op andere overlegpagina's, zij zijn degenen die de meeste verwijdersjablonen plaatsen. Zij zijn degenen die andere mensen het meest volgen en bekritisieren. De mannen op Wikipedia hebben dan ook de meeste mogelijkheden om de Gendergap weg te werken.

Mijn conclusie is dus daarom: De gendergap op Wikipedia is een probleem van en voor de mannen daar.

Maar de mannen op Wikipedia weten dit nog niet.

Ik heb dit verhaal aan een man voorgelegd.
Zijn reactie was nogal hulpeloos:
“Wij mannen hebben er toch geen last van?”
“Waarom hebben wij dan een probleem”

Ik heb het hem zo proberen uit te leggen:
“Vrouwen kunnen de gendergap niet oplossen. ”
“Want vrouwen zijn ver in de minderheid. ”
“De mannen zijn dus de enigen die de oplossing hebben. ”
“Daarom zijn de mannen probleemeigenaar”
“En de probleemeigenaar heeft de verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen.”

Dat begreep hij, rationeel.
Maar de man zei toen.
“Oké, maar dan nog, ik voel het niet als probleem.”

Dus wij vrouwen – de vrouwen van de Gendergapwerkgroep - moeten de mannen leren om de verantwoordelijkheid te voelen. Dat klinkt moeilijk en dat is het ook.

Maar er is hoop. Het zal tijd en energie kosten. Er wordt ook al veel energie in het verminderen van de gendergap gestoken. En daar moeten we mee doorgaan.

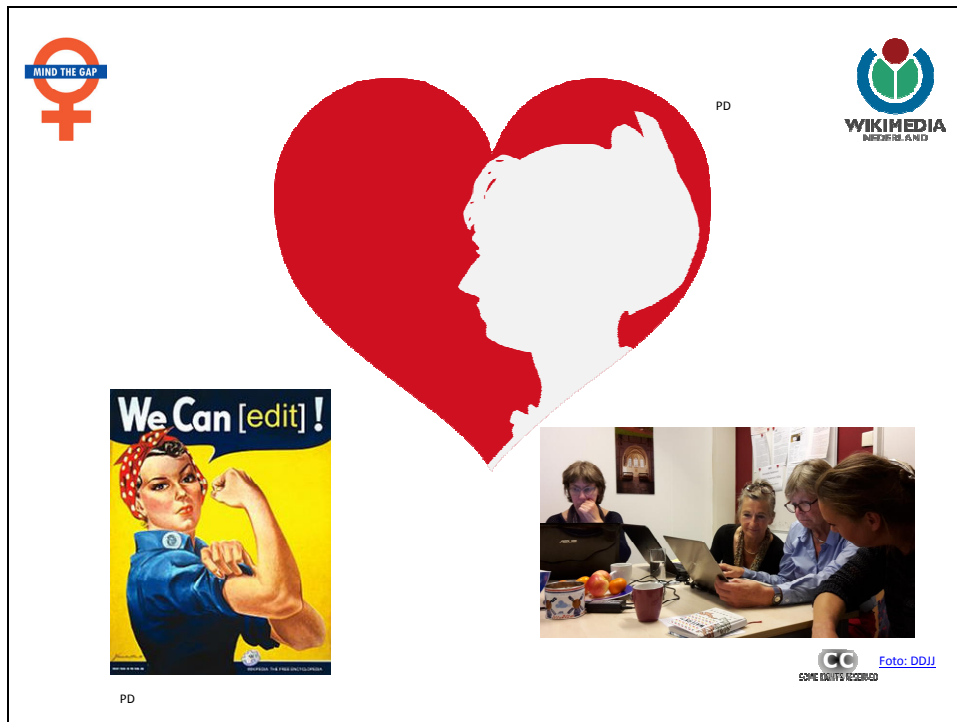

Foto: [DDJJ](#), CC-BY-SA

De voorlopers uit de genderwerkgroep zijn hard bezig om de mannen op Wikipedia te laten voelen dat er een gendergap is. Door er constant de aandacht voor te vragen, op welke manier dan ook, zal het mannen steeds duidelijker worden. Op den duur zullen zij het gaan voelen, en zullen zij ook actief gaan meewerken aan het verkleinen van de gendergap. Wij moeten hen blijven aanspreken op hun verantwoordelijkheid.

Wie hierover pessimistisch is, moet een kijken hoeveel er veranderd is in het dagelijks leven na de tweede feministische golf.

- Mannen (verreweg de meesten) hebben zorgtaken op zich genomen voor hun kinderen.
- Mannen hebben hun taak in het huishouden op zich genomen.
- Mannen vinden het volstrekt normaal dat hun vrouw werkt en een carrière heeft.
- Mannen vinden het prima om gelijkwaardig om te gaan met vrouwen als collega.
- Mannen accepteren zelfs een vrouw als leidinggever.

Dit alles was echt ondenkbaar in de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw. Nu vindt iedereen dat alles normaal.

Ik ben dus optimistisch. De mannen op Wikipedia zullen gaan veranderen, het begin is er al. Dat kan je zien op de resultatenlijst van de werkgroep Gendergap, heel veel mannen werken mee. Je kan het ook zien aan de deelnemers bij schrijfwedstrijd rond 8 maart dit jaar. Mannen. En ook in de jury zaten in meerderheid mannen.

De mentaliteitsverandering op Wikipedia moet dus komen van mannen. Vrouwen schrijven vanzelf al over vrouwen en vrouwenonderwerpen. Maar zo lang de verhouding vrouw/man zo laag blijft, blijft ook de gendergap in artikelen in stand. Tenzij een groot deel van die 90% mannen ook anders gaat schrijven. Dus daar moeten we aan werken.

Dank u voor uw aandacht! U heeft vast nog vragen.

Foto: [Tom Zed](#), CC-BY-2.0